

90 години от внасянето на светлина в ложа с патентен № 6 и обозначително име „Черноморски приятели”

Целта на днешния градеж е накратко да се опита да разкаже за създаването и развитието на обичаната от всички нас ложа - майка – „Черноморски приятели” в периода от внасянето на светлина – на 18.06.1922г. до нейното приспиване през 1940г. и за това какви братя са работили в тази работилница. Напълно си давам сметка, че задачата ми не е лека и този градеж в никакъв случай не може да бъде изчерпателен и всеобхватен по темата, главно поради следните причини: Самата дейност в ложата се е извършвала на „покрыто”. Всичко написано е имало таен/конфиденциален / характер.

В основната си част документите са унищожени- къде умишлено, къде по други причини от случаен характер.Времето от 90 години също е сложило своята дан.

Времето с което разполагаме също не позволява да се развие темата в дълбочина и подробности. И не на последно място самия изнасящ градежа е напълно наясно със своите слабости и осъзнава , че само дългият масонски път и братската помощ ще му помогнат да се справи по-добре с развитието на тази тема.

Днес сме се събрали, да отбележим една голяма годишнина – 90 години от основаването на ложа „Черноморски приятели”. Нека си припомним тези отдавна отминали дни.

На първо място трябва да отдадем дължимото на първопроходците. „Ч.пр.” не възниква от нищото. Преди нейното осветяване в ориента („изтока”-както са го наричали тогава) на Варна, от доста време , е имало братя масони и организиран масонски живот.През 50-те години на XIX век има сведения за съществуването на масонски ложи във редица български градове - Русе, Свищов, Видин, Ниш, Варна, Тулча, Никопол. Това са дъщерни ложи на основаната през 1847г. в Белград ложа „Али Коч”. За съжаление няма доказателства в тези ложи да са членували българи.

[1] Първият кмет на Варна след Освобождението (привременен председател на Градското управление) – Петър Атанасов Попов е наш брат, посветен на 12.03.1864г. в л.”Италия”-Цариград. Петър Попов е създател на българското търговско корабоплаване – българското акционерно дружество – Параплувно търговско дружество „Провидение”. Близък приятел на Иван Ведър.

По спомените на Иван Ведър, стигнали до нас благодарение на сина му Димитър Ведър, прес 1883г. със съдействието на русенски масони и под патронажа на Великата ложа на Румъния във Варна е образувана Велика ложа на България. На 04.01.1884г. тя провела първото си заседание.За съжаление тази масонска организация не просъществувала дълго.Причините за това трябва да се търсят основно в политическите процеси,които бурно протичат в България. Това е времето на Преврата и Контрапреврата, на остри политически борби, русофилските офицерски бунтове от1887г. и политическата криза обхванала Княжеството.

[2] За ново начало в организационния живот на Българското масонство може да считаме датата 17.01.1914г., когато е основана софийската л.”Заря”. на 02.03.1914г. същата е приета за редовна в лоното на Великата ложа на Франция. На 27.11.1917г. е провъзгласено обособяването на Велика символична ложа на България с Велик майстор ген.Ал.Протогеров (сменен на 13.12,1918 от ген. Петър Мидилев) и велик първи надзирател – Д.Ив.Ведър. Следват години на развитие и организационно укрепване на масонското движение в страната.На 25.09.1921г. се провежда Велик събор на Великата ложа на България. На него се взема решение да се създадат масонски центрове във всички по-големи градове на страната, в това число и във Варна.За целта в софийските ложи се приемат за масони хора от други градове.Един от първите варненци е Янко Найденов,виден общественик и стопански деятел – приет в ложа”Светлина”.

Посветени са действащи и запасни флотски офицери,представители на интелигенцията , видни търговци и стопански дейци – кап.2 р. Иван Михайлов, журналистът Георги Ив. Белчев, секретарят на Варненската търговска камара – Димитър Владов , Директорът на БНБ във Варна – Грую Ив. Груев. Когато са изпълнени необходимите изисквания ложата да разполага със 7 майстора, се решава да се открие свършена работилница. Съюзният съвет на великата ложа отдава голямо значение на основаването на тази ложа.Варна е морската столица на страната, една от входните врати на България,един от големите индустриални,търговски и културни центрове.

Съюзният съвет определя настанители в състав:

- Петър Мидилев – Велик майстор на В.ложа на България;
- Полк.Стефан Тодоров – съюзен съветник;
- Д-р Христо Иванов;
- Димитър Иванов Ведър
- Стилиян Кутинчев.

Делегацията пристига във Варна на 17.06.1922г. и е настанена в х-л Мусала.

На следващия ден – 18 юни 1922г., е инсталирана ложа „Черноморски приятели” с патентен № 6.

Запазен е учредителният протокол на градежа – един уникален и скъп за нас документ.

Оригиналното наименование на този документ всъщност е „послушенско задължение” и бил подписван пред комисарите настанители при внасянето на светлина в ложата.

В ложата членуват 13 братя. Първото ръководство е в състав:

- Първомайстор – Янко Найденов;
- Първи надзирател – Иван Михайлов;
- Втори надзирател – Димитър Фичев – кап.2р.-Началник на Морската учебна част;
- Блюстител – Йордан Мирчев;
- Ковчежник – Иван Василев;
- Експерт - Николай Тодоров
- Секретар – Васил Игнатов

Членове на ложата от нейното основаване са и споменатите Димитър Владов, Грую Ив. Груев, както и мичман1р. Георги Купов – командвал миноносеца „Дръзки” по време на атаката на „Хамидие”, бъдещият адмирал и Началник на флота Сава Иванов, Никола Илиев Тодоров – първият командир на първата българска подводница УБ 18.

Когато се връщаме назад към тази бележита за нас дата, трябва да отчетем социалните и икономическите особености на тези години.България е преживяла втората национална катастрофа.Икономиката е в разруха,От територията са откъснати нови части.Страната е заляна от вълни бежанци от Тракия, Македония, Добруджа и западните покрайнини. Варна е лишена от голяма част от историческия си хинтерланд. Варненска област е останала само с две околии-Варненска и Провадийска.Армията е разоръжена,сведена до минимум. Много перспективни офицери са уволнени в запаса.Ето при какви условия се налага да работят нашите предшественици.Ето защо основните насоки на дейността на Българското масонство в тези години ,освен организационното израстване и признание, е насочена към подпомагане решаването на тези проблеми- излизане на България от международната изолация в която е изпаднала,решаване на проблемите с бежанците,помощ на българското население,останало извън пределите на родината, развитие на икономиката и търговията, напредък в образованието и културата.Така например въпросът със завръщането на незаконно задържаните български военнопленници в Гърция и Сърбия е решен с помощта на Българското масонство.

След създаването си Варненската ложа „Ч.пр.” работи активно и полага грижи за организационното и израстване. Трябва да отбележим ,че ВЛБ възприема т.н. старошотландски ритуал и спада към синьото масонство, за което са характерни само три степени : ученик,другар и майстор.

През 1924г. ложата приема 8 членове.През 1926г. е избрано ново ръководство:

- Първомайстор – Димитър Фичев – морски офицер,командвал Първата Св.война миноносеца „Смели”;
- Първи надзирател – Сава Иванов;
- Втори надзирател – Иван Василев;
- Блюстител – Йордан Мирчев;
- Ковчежник – Янко Найденов;
- Секретар – Васил Игнатов - изявен във военния ни флот специалист по поставяне и прочистване на минни заграждения. Началник на Морското машинно училище в периода от 1920 до 1921г. (6 месеца).

През първите години от работата на ложата за масони са приети изтъкнати граждани, видни дейци на политическия, икономическия и културен живот във Варна. Сред тях трябва да посочим:

- Боян Абаджиев – запасен мичман, виден индустриалец, дългогодишен председател на Варненската индустриално-търговска камара, един от радетелите за основаването на Висшето търговско училище, един от учредителите на Ротари клуб във Варна;
- Евтим Воденичаров – адвокат, патриот, свързан с борбите за освобождение на Македония;
- Станьо Вълков – флотски офицер;
- Теодоси Атанасов – виден гражданин, играл голяма роля в обществения и политически живот на Варна;
- Ген.м-р Георги Христов Ковачев – командир на Четвърта преславска дивизия;
- Янаки Арnaudов – професор във Висшето търговско училище ;
- Борис Божков - лекар, собственик на две хирургически клиники;
- Кап.1р. Георги Славянов - радетел на българската морска идея, началник на морското училище, основател на БРП и БМФ, дългогодишен ръководител на БНМС;
- Давид Папо – аптекар
- Хаим Криспан, Георги Серафимов, Михаил Бърнев, Михаил Константинов, Георги Славков, Петър Неделчев, Нетьр Неделчев, Георги Бошнаков, Христо Коцев, Самуил Юлзари и др.

През 1929 г. числеността на ложата достига 39 братя.

Голямо значение за организационното укрепване на ложата има и помощта на Съюзния съвет начело с Петър Мидилев. За това допринасят и видните чужденци – масони, които посещават града. Те изнасят градежи, които способстват за духовното просветление на братята. Много градежи, които са изнесени в София са изпращани във Варна. Такъв е изнесеният от брат Крум Мутафов градеж за 200-годишнината от рождението на Джордж Вашингтон. Важен показател за състоянието на ложата е броят на извършените ритуали. Така например 1927г. работилницата е отваряна 23 пъти (19 в I-ва, 2 във II-ра и 2 в III-та степен), 1928г – 16 пъти (16-0-0), 1929г – 12 пъти (8-2-2), 1933г. – 20 пъти (18-2-0). Братя от л.”Ч.пр.” участват в живота на други ложи. Такъв е случая с Кап.2р. Иван Михайлов, който през август 1924г. е преместен на служба в гр. Русе като командир на Дунавската полицейска служба. От ноември с.г. той е избран за Първи надзирател на л.”Дунавска звезда”, а след кончината на Ф.Симидов през август 1925г. за неин първомайстор.

Нормален е въпросът тридесетина масона не са ли малко за град който надхвърля 60 хил. души население? Основната причина за това са високите морални, нравствени и социални критерии които братството поставя при избора на нови членове. Този въпрос е обсъждан и с френския масон (адвокат и историк) Алберт Л’антоан, който през май 1928г. е гост на л.”Ч.пр.” Според него цифра от 600 масона за България е удовлетворителна. като взема предвид ожесточеността на политическите борби в страната, той се изказва против безразорното увеличаване на членската маса. Всяка организация, заключава той, се разлага от посредствеността и широтата, която нахлува в нея.

През тези години Варна расте и се развива – икономически, социално и културно. Сред основните двигатели на този процес винаги присъстват имената на наши братя. Един от основните градежи на варненските масони несъмнено е създаването на Български народен [3] морски сговор. На първи юли 1920г. група морски офицери, обединени от патриотизма и морската идея създават във Варна БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЕН МОРСКИ СГОВОР. За председател е избран капитан-лейтенант Иван Михайлов. В състава на ръководството - за председател на “проверителния съвет”, се избира масонът Димитър Фичев. След избирането за председател на Управителното тяло на кмета на гр. Варна Петър Стоянов, морски офицер, командвал торпедоносеца “Строги” при атаката на “Хамидие”, основен двигател на делата на Сговора става главният секретар, Брат Георги Славянов, който междувременно изпълнява и длъжността “началник на морското училище”. Един от заместник-председателите е Янко Найденов, първият Първомайстор на “Черноморски приятели”. В ръководството на Морския сговор е избран и работи активно и Брат Васил Игнатов, секретар на Ложа “Черноморски приятели”. Целта на организацията е да популяризира водното богатство на България и морето във всички аспекти и така да се работи за национален просперитет.

Създадени са клонове в цялата страна. Първият е основан в Бургас през 1921г. Масовизирането на БНМС започва след свикване на Учредителен събор във Варна от 16 до 19 май 1923г. Делегатите са 30 души от 31 клона в страната. Избрано е Главно управително тяло (ГУТ), оглавно от Иван Михайлов Част от неговото изявление на събора гласи: „... офицерите от флота, проникнати от

съзнанието за грамадното значение на морето в живота на народите ..., решиха да основат Български народен морски сговор, който да има задача популяризирането на морските знания между народа.”

[4] Девизът на Сговора е „Към морето и Дунава за напредък!”. Към края на 1926г. БНМС има 50 клона с 4893 членове. През 1924г. във Варна започва да излиза списание „Морски сговор”, печатен орган на БНМС и главен разпространител на неговите идеи, с главен редактор офицерът (по-късно контраадмирал) Сава Иванов. През 20-годишното си съществуване, то е най-ерудитаното морско периодично издание в България, с добър външен вид, с талантиливо написани текстове и въздействащи илюстрации. За сътрудници са привлечени известни писатели, журналисти, художници, общественици с нагласа за създаване на национална морска култура – материална и духовна. Организирант се конкурси за стихотворение на морска тема (1927г.), където първо място печели поетесата Елисавета Багряна и второ – Николай Ракитин, и за морски разказ (1928г.), в който награди печелят Кирил Христов и Фани Попова-Мутафова. Уреждат се художествени изложби на известни автори-маринисти – Александър Мутафов, Георги Велчев, Христо Каварналиев, Милен Сакъзов и музикални концерти с участието на членове на БНМС.

[5] Впечатляващи са изявите на Сговора и чрез другите печатни издания – плакати, дипляни, брошури, албуми, календари; чрез радио- и кинопропаганда. Членовете на организацията изнасяли беседи сред населението за морето, риболова, морелечението, за военните подвизи на моряците, за търговския флот. Братята Георги Славянов, Васил Игнатов, Иван Михайлов стават инициатори за преместване на морската музейна сбирка от Русе във Варна през август 1921г. Привлечен е и археологът Карел Шкорпил и на 20 май 1923г. в две стаи на Девическата гимназия е открит и осветен от митрополит Симеон, Морски музей - първият военен музей в България, който става „практическото средство за пропаганда идеите на БНМС”. След обсъждане в БНМС през юли 1921 година, кметът на Варна Йордан Пекарев съобщава на общоградско събрание за взетото решение „градът да се обяви и да се развива като морски курорт”, а на 12 юли 1926г. е открито модерното съоръжение Морски бани. Особена грижа на за БНМС са морските спортове. Създават се центрове във Варна (1921г.), в Русе (1922г.), в Бургас, Пловдив и Търново (1924г.), във Видин (1926г.), за „да се приучи българина да не се бои от водата”. Обсъждането на всички морски държавни въпроси не минава без участието на представители на БНМС.

През 1945г. БНМС прекратява съществуването си. Все пак за негов приемник се признава Народния морски съюз, който обаче претърпява структурни и организационни промени, започва да се политизира, съгласно новите условия. От 1947г. Народният морски съюз прелива в други спортно-технически организации и постепенно губи характерните за 20-те и 30-те години идеи.

От началото на 30-те години дейността на ложа „Ч.пр.” започва да отслабва. Натискът срещу масонството се засилва. Съюзният съвет изпраща административния секретар Евстати Петров през 1930 г. да окаже помощ на ложата. Същото прави през 1933г. съюзният съветник Константин Грънчаров. През 1934 г. броят на членовете намалява на 13 брата. Силно негативно влияние на организационния живот оказва заповед № 36/20.04.1930г. на военния министър ген. Никола Бакърджиев, която забранява на военни чиновници да членуват във Великата ложа на България. Първомайсторът Димитър Филчев, част от сановниците и други членове на ложата, сред които Сава Иванов, Иван Михайлов, Васил Игнатов и др. са приспани. От 1930г. функциите на Първомайстор поема Николай Тодоров – виден стопански деятел и индустриалец, първият избран председател на „Ротари клуб – Варна”. Въпреки неговите усилия, дейността на ложата става все по-ограничена, намалява броят на членовете, засилва се апатията.

Великият събор, проведен на 12.01.1940г. отбелязва, че е настъпила дезорганизация в л. „Ч.пр.” и тя не може да излъчи ръководство. Решението на Великият събор от 25 юли 1940г. за саморазпускане на ложата съвпада с фактическото прекратяване на дейността на „Ч.пр.” от началото на годината. Официално дейността на организираното масонско движение в България се прекратява на 24.12.1940г. когато XXV-то Обикновено народно събрание приема „Закон за защита на нацията”. Законът е внесен от д-р Петър Габровски, министър на вътрешните работи и на народното здраве, бивш първомайстор на л. „Зара”- София. Съгласно чл.1 от този закон се забраняват всички тайни и международни организации под ударите на този закон по одаат не само представителите на ВЛБ, но и редица други парамасонски организации.

Но какви са били тези хора-личности които са градили масонството през този период? Нека да се спрем накратко на някои от изтъкнатите брата масони от л. „Ч.пр.”

[6] **Иван Михайлов**

Иван Михайлов (1887-1962г.). Роден на 09.12.1887г. в гр.Велико Търново Завършва гимназията при Военното училище, Морския кадетски корпус в Санкт Петербург (Русия) и Военноморското авиационно училище в Нордернай (Германия). Преминава през почти всички степени на командирската йерархия във флота: младши офицер в Минната част (1909г.), адютант (1910г.), младши офицер в Портовата рота (1911г.), вахтен офицер на миноносеца “Летящи” (1911-1912г.), вахтен началник на миноносеца “Шумни” (1912-1913г.), като офицер на крайцера “Надежда” ръководи последователно рулевата и минната школа (1913г.), портови капитан и началник на Семафорната служба на черноморския бряг (1914г.), началник на Специалните школи в учебната част (1915г.), командир на кораба “Варна” в Дунавската флотилия (1916г.), началник на Българската водохвърчилна станция (1917-1918г.), началник на Машинното (морско) училище (1919г.). За участието си в бойни разузнавателни полети в Северно море е награден с Германски железен кръст. За изпълнението на рискована мисия - полет до Одеса, където водосамолетът му е обстрелван и свален, а самият той - спасен след повече от петчасов престой в зимното море (18 март 1918г.), е отличен с Орден за храброст - IV степен, II клас. В периода юли-декември 1920 г. е началник-щаб на флота, след което е уволнен. Нагова е идеята за дълбоко ешалонирана отбрана.

- подвижна морска отбрана (подводници и миноносци)
- неподвижна морска отбрана (минни и бонови заграждения);
- неподвижна брегова отбрана (брегови артилерийски части);
- подвижна брегова отбрана (пехотни противодесантни части).

[7] Неговите доказани качества на военен моряк и педагог са причина само четири месеца по-късно да бъде назначен за директор на "цивилното" Морско механо-техническо училище, а през 1924г. да приеме командването на Дунавската полицейска част. През май 1931г. капитан I ранг Михайлов поема командването на Въздухоплавателния полк, а от юли 1934 до май 1935г. е Началник на Въздушните войски. Така повече от 10 години този ерудиран офицер е една от най-влиятелните личности както във флота, така и в БНМС. Освен I надзирател на ложа “Черноморски приятели” е бил и Първوماйстор на ложа “Дунавска звезда”.

Георги Купов

18 октомври 1884 Варна - 21 януари 1959 София

Капитан I ранг Георги Петров Купов е един от легендарните капитани в българският военноморски флот, началник щаб на Флота, преподавател във Военноморското училище и общественик, командир на торпедният миноносец „Дръзки“ спечелил първата голяма победа на съвременния Български Военноморски Флот с поражението нанесено на турския крайцер „Хамидие“ в 1912г.

Георги Купов роден е във Варна на 30 (стар стил 18) октомври 1884 година в стар възрожденски род, един от клоновете на рода Паница, един от братовчедите на майка му е съратник на Васил Левски, а друг е участник в Ботевата чета.

В 1894г., едва 14 годишен Георги Купов, постъпва в Морското училище и отива на обучение в Морския кадетски корпус в Санкт Петербург завършва го в 1905г. Завръща се в България и започва службата се в Портовата рота на Черноморския флот. В 1906 - 1907 е възпитател и преподавател в Военноморското училище във Варна. Завършва едногодишния Минен офицерски клас в Морското инженерно училище „Император Николай I” в Кронщад през октомври 1908г. Мичман първи ранг - 18 октомври 1908г.

В Балканската война мичман Георги Купов, като временно изпълняващ длъжността командир на торпедоносеца „Дръзки“, печели първата значима българска военноморска победа в модерната ни история.

В Първата световна война е командир на миноносец. „Дръзки” е в подвижната минна отбрана на Черноморския флот

От декември 1917г. до септември 1919г. Георги Купов е началник щаб на флота. След Ньойският договор когато българският военен флот е ликвидиран Георги Купов е командир на Дунавската стражева полицейска служба с командване в Русе. След 1919 до 1933 е преподавател в Морско

училище по астрономия и сферична тригонометрия, има и публикации като публицист, пише за списание „Морски сговор”. Участва активно в изграждането на Българското речно корабоплаване. С публикации в печата капитан II ранг Купов защитава правата на възпитаниците на Морското училище при заемането на различни длъжности в държавната администрация, свързани с морското стопанство на България. През Втората световна война, от 1 Март 1941г. до 30 Септември 1944г. Георги Купов ръководи Параходство „Българско речно плаване” - БРП. Синът на капитана - мичман I ранг Воин Купов е един от освободителите на Южна Добруджа, на 21 септември 1940 г. при десанта от парахода „Бургас” в Балчик той предвожда знамето на Морското училище непосредствено преди знаменосеца. След преврата на 9 септември 1944 година капитан Георги Купов е арестуван, но по-късно е освободен и не е осъден. Кръстник е в 1951г. на втория кораб на Военноморския ни флот, носител на името „Дръзки” (стражевик пр.50 „Riga”).

[8] Контраадмирал Сава Николов Иванов

Роден във Велико Търново, правнук на Колю Фичето, един от строителите на българските ВМС и деец на БНМС. 1910г. завършва с отличие Военното училище в София. 1914г. завършва Морския кадетски корпус в Санкт Петербург. Бил е командир на водосамолетната станция във Варна, началник на Морското машинно училище, на Дунавската речна полицейска служба, а от декември 1935 до началото на 1938г. е началник на Черноморския ни флот. Уволнен е от него през 1939г. Един [9] от основателите и член на Управителното тяло на БНМС. Първи редактор на сп. „Морски сговор” (1924-1933 Написва „История на Дунавската флотилия”, студията „Противоподводната и противовъздушната отбрана на морското крайбрежие”, съставя „Правилник за управление на българския флот в мирно време”. Написва и издава 16 книги, превежда 32 и пише 372 статии Най-значимият му научен труд е „Библиография на Черно море и крайбрежията му”. 1941г. е мобилизиран и произведен в чин Контраадмирал.

[10] Никола Илиев Тодоров

Роден на 11.2.1886г. в Шумен.

Възпитаник на Военно училище – София (1904), офицерски курс при флота (1907) и офицерски минен клас – Кронщадт (Русия, 1912).

През Балканската война участник във втория поход (4.11.1912г.) на отряда миноносци под командването на капитан II ранг Д. Добрев като вахтен офицер на миноносца „Летящи”.

Мичман I ранг от 15.10.1908г., лейтенант от 15.10.1912г., капитан лейтенант от 16.3.1917г., капитан II ранг от 2.11.1917г.

Служи като командир на миноносец, началник на дунавска част, началник на учебна част на флота.

[11] На 25 май 1916г. лейтенант Никола Тодоров е назначен за първи командир на подводница УБ-18. Негов помощник-командир в мичман I ранг Иван Петров Вариклечков, който приема длъжността командир на подводницата на 10.05.1917г.

В края на войната е офицер за връзка с Морското министерство на Германия в Берлин. Началник на морската учебна част (1921). Награждаван с кръст на независимостта (1910), орден за заслуги с военна лента (1914) и Железен кръст II клас (1918, немски). Владее руски, френски и немски език.

Уволнен от ВМС с МЗ № 18 от 1921г.

След преминаването в запаса е банкиер. Урежда изгоден външен заем на страната, когато тя изпада в изключително сложни следвоенни затруднения поради международната ни изолация.

[12] Кап.1 р. Георги Георгиев Славянов

Роден е на 24.01.1893г. във Велико Търново. Възпитаник на военната гимназия при Военно училище – София (1910). Завършва морското си образование 1910-1914г. в Морския кадетски корпус в Кронщадт, Санкт Петербург. Прекъсва обучението си и участва в Балканската война. След 1914г. командва миноносец и е вахтен офицер на крайцера „Надежда”. Участва в боя с два руски миноносца край н. Екрене (7.12.15).

Завършва Подводно училище в Кил и торпедно училище във Фленсбург, Германия (1918).

От 28.08.1917 г. е назначен за командир на УБ № 18 до нейното извеждане от строя през 1918г. Участник в 10 похода, включително и боя при Балчик като вахтен офицер (1916). Като командир на подводника провежда четири похода (1917).

[13] Началник е на Морското училище и преподавател (1924 - 1926г.), преподавател в курса за корабни началници (1925 - 1931г.). До 10.1.1936г. е Директор на Морската учебна част при флота, след което до 1941 е началник на отделението за „Корабоплаване” при дирекция на Железопътния транспорт, а след това и на Дирекция на водните съобщения. „Корабоплаване”, а след това и на Дирекция на водните съобщения. Създава службите Българско речно плаване и Морско крайбрежно плаване. Дава тласък на пристанищните корабостроителници в Русе и Варна за строеж и ремонт на кораби с желязна конструкция. Организатор на БНМ Сговор и фанатичен трибун на морската идея в България. В повече от 50 статии в Морски сговор и други списания, той предлага пътища за развитието на всички морски дейности.

Умира през 1966г. Наречен е идеологът на морска България.

[14] Боян Абаджиев

Брат Боян Абаджиев е роден на 19 януари 1898г. в град Осман пазар – днешния Омуртаг. През 1907г. постъпва в Машинно училище – днес Висшето военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров”.

Брат Боян Абаджиев, вече като семеен, създава свой дом във Варна и започва активно да се занимава с обществен живот, като основно го интересуват нуждите на хората, облика на града и по-добрия живот в него.

В края на 20-те години на миналия век той получава Светлината във варненската Ложа „Черноморски приятели”, като до края на своя земен път остава верен на масонския дух и клетва. Боян Абаджиев се утвърждава като един от най-видните общественици в град Варна от 20 до 40-те години на миналия век. Той е собственик на текстилната фабрика „Български трикоълор”, участва активно в живота на Варненската индустриално-търговска камара, като я председателства повече от 20 години до края на нейното съществуване през 1944г., народен представител е в две Народни събрания, дълги години е председател на настоятелството на Морското училище. Един от съучредителите на Ротари клуб Варна. Заедно с ректора на Висшето търговско училище проф. Цани Калянджиев е организатор на ежегодни международни промишлени (мострени) изложби, които се провеждат от 1932 до 1940г.

В началото на градежа споменах, че е трудно да се намерят документи които да ни разкрият масонския живот в ложа „Черноморски приятели”. Но делата им стоят пред очите ни. Всеки ден, когато вървим по улиците на Варна, ние ги виждаме и им се наслаждаваме. Сред тях се открояват:

[15] [16]- сградата на бившата търговска камара - днешния щаб на ВМС;

[17] [18] - Варненския икономически университет;

[19] [20]- Варненските морски бани;

- сградата на Варненската популярна банка;

[21]- колоната на входа на Морската градина.

Когато събирах данни за тези достойни хора, неволно се замислих за книгата на големият наш общественик, политик, историк, виден деятел на ВМРО, изтъкнат масон Симеон Радев – „Строители на Съвременна България”. Замислих се и си казах – кои, ако не тези наши братя, [22] можем да причислим към „строителите”. Та нали целият им съзнателен живот е бил само в полза на добруването на Отечеството. Поклон!!!

За слава на Великия Архитект на Вселената.

13.10.2012 г.